

Underbart spel av Tobias Carron

konsert

Berwaldhallen. Evenemangskonsert. Radiosymfonikerna, damkörnen La Cappella, dirigent Eri Klaas, solist Tobias Carron, flöjt. Körinstudering: Robert Sund. Verk av Tormis, Nielsen och Holst.

I den högt stående estniska musikkulturen uppfattar vi väl körmusiken som en ryggrad. Sångarfesterna med sina massuppååd har i mer än 100 år stått som symbol för frihetsstråvan, och en körkultur på vida mer än amatörnivå har också utvecklats ur detta. Instrumentalmusiken har däremot länge varit en tämligen okänd fläck av Estlands musikliv. Den sträcker sig tillbaka till sekelskiftet med Rudolf Tobias som första stora namn. I modern tid är det främst Eduard Tubin (som ännu håller på att upptäckas), och av de nu levande tonsättarna, Arvo Pärt och Veljo Tormis som nått ut över gränserna.

Om Pärt i sin musik kombinerar medeltid och modernism, så tycks Tormis vara en typisk traditionalist, åtminstone var han det i mitten på 60-talet då han komponerade operan Luigeland (Svane-flykt) ur vilken den orkestervit med damkör extraherats som framfördes på fredagen av Radiosymfonikerna under Eri Klaas.

Musiken är mycket romantisk med en del impressionistiska återklanger, naturligt nog program-

musikalisk till karaktären, och tycks vilja beskriva händelseförlopp där båda natur och mänskligt liv är inblandade. En skönklingande saga i toner med oväntat dramatiska inslag i den lyriska helheten, och som tolkades helt övertygande.

Från en östligt nordisk naturmystisk stämning togs steget till en närmast klassisk naturmystik med nordiska förtecken i Carl Nielsens flöjtkonsert. Herden i det arkaiska landskapet improviserar allt efter stundens infall på sin flöjt. Ibland i ljuva långsamma melodier och ibland för att imitera fåglarna. En och annan molnskugga drar förbi och ibland tycks utmanande satyrer skutta in i landskapet som kanske trots allt är ett sommarsoligt Fyn. Den unge Tobias Carron som tycks vara på god väg att bli en verkligt stor flöjttist spelade solostämman helt underbart, både känsligt, exakt och elegant, och orkestern svarade med ett utmärkt kammarmusikaliskt samspel.

Att Gustav Holsts Planeterna med sina mystiska astrologiska underströmmar är ett av 1900-talets verkligt stora orkesterverk i den äldre traditionen är helt uppenbart och bekräftades än en gång denna kväll. Musiken återknyter ibland till Elgar och Debussy men känns ändå mycket individuell. En upplevelse blev det också att höra detta verk i en både balanserad och utlevande tolkning under Eri Klaas ledning.

Lars Hedblad